

‘Dit boek komt precies op het juiste moment! Joël daagt ons en zichzelf uit om als kerk uit onze veilige bubbel te stappen en terug te keren naar het inclusieve karakter waar de kerk in haar beginjaren zo geliefd en ook gehaat om werd. Dit boek zou weleens olie op de vastgeroeste scharnieren van onze kerkdeuren kunnen zijn, zodat de kerk opnieuw beroemd wordt om haar radicale liefde en haar hartelijke welkom voor eenieder! Als jij gelooft dat de kerk nog steeds hoop voor de wereld is, maar je weet net als ik soms niet hoe, lees dan dit boek!’

Kees Kraayenoord, voorganger Mozaiek0318

‘*Sta op! Doorbreek polarisatie met hoopvol herstel* is een uitnodiging voor de gelovigen om verder te kijken dan hun eigen bubbel waar ze al jaren in vast zitten. Joël Boertjens nodigt ons uit om bruggenbouwers te zijn in een zeer gepolariseerd christendom, dat vaak dogmatisch en vroom neigt te zijn in plaats van liefdevol en inclusief. *Sta op!* is een oproep naar de gelovigen om, met de kracht van de heilige Geest, op te staan en de onvoorwaardelijke liefde van Christus uit te dragen in een gebroken wereld.’

Dr. Samuel Lee, Theoloog des Vaderlands 2019-2020

‘Dit boek is een hartenkreet om te verbinden en af te dalen. Een uitnodiging om ons comfort op te geven en onze denkpatronen tegen het bijbelse én ons maatschappelijke licht aan te houden. Een aanmoediging tot authenticiteit met een inclusieve houding. Ik herken in het verhaal van Joël een moedige reis van omdenken en vernieuwing in de kerk. Het is mijn gebed dat vele mensen diezelfde reis zullen maken. Begin jouw reis bij het lezen van dit prachtige boek.’

David de Vos, spreker en oprichter Go and Tell

‘Wij leven in een hypergevoelig tijdsbestek, zo schrijft de auteur van dit boek. Mensen hebben korte lontjes, niet alleen in de samenleving maar helaas ook binnen de kerken. Als antwoord op deze zorgelijke ontwikkeling plaatst ds. Boertjens de trits verbinden, Jezus volgen en vrucht dragen. Het vormt een hartenkreet van een

evangelisch voorganger die ook veel rooms-katholieken graag onderschrijven.'

Mgr. dr. Gerard de Korte, bisschop van 's-Hertogenbosch

'Dit boek daagt uit om na te denken over Gods verrassende leiding in ons leven die zorgt voor bijzondere ontmoetingen en voor verbinding als je daarvoor openstaat. In een tijd van polarisatie is dat niet zo eenvoudig maar wel broodnodig. Het verhaal van Filippus dat als een rode draad door het boek loopt geeft verdieping en de voorbeelden uit het leven van Joël en anderen inspireren.'

Dr. Almatine Leene, Theoloog des Vaderlands 2020-2021

'De navolging van Jezus vergt moed om grenzen te overschrijden. Joël Boertjens gebruikt de geschiedenis van Filippus en de Ethiopiër om de lezer uit te dagen anderen te ontmoeten en verrast te worden door de ontwapenende kracht van het evangelie. Vaak zal blijken dat we eerst zélf ontwapend moeten worden van onze vooroordelen. Zowel theologisch als praktisch een prachtig boek!'

Jan Wolsheimer, directeur MissieNederland

Joël Boertjens

STA

OP!

Doorbreek polarisatie
met hoopvol herstel

Toepassing van deze boodschap kan leiden tot onverwachte ontmoetingen en verrassende vriendschappen.
Ga bij complicaties te rade bij de Regisseur.

Sta op!

Doorbreek polarisatie met hoopvol herstel

Joël Boertjens

ISBN 978-90-33802-60-7

NUR 707

c-NUR 000

Omslagontwerp: Peter Slager | Garage BNO

Opmaak binnenwerk: Gewoon Geertje

De bijbelteksten in deze uitgave zijn ontleend aan de *Nieuwe Bijbelvertaling*,

© Nederlands Bijbelgenootschap 2004, tenzij anders vermeld.

© 2021 UITGEVERIJ ARK MEDIA – HEERENVEEN

Alle rechten voorbehouden.

Uitgeverij Ark Media is onderdeel van Royal Jongbloed Publishing.

www.royaljongbloed.com

	7
1. Surprise, surprise! VERBINDEN met Gods verrassende leiding	13
2. Over de drempel VERBINDEN met medemensen uit diverse culturen	31
3. Geef elkaar een voetje VERBINDEN door verschillen te overbruggen	49
4. Radicale navolging VOLGEN van Jezus vraagt moed	69
5. Een helende genadeduik VOLGEN van Jezus herstelt	85
6. Waarom niet? VOLGEN van Jezus ontwapent	103
7. Rennen, knielen en weer opstaan VRUCHT DRAGEN door overgave aan de heilige Geest	121
8. De vreugdevolle weg van gebrokenheid VRUCHT DRAGEN als het leven pijn doet	139
9. Goed voorbeeld doet goed volgen VRUCHT DRAGEN als inclusieve kerk	157
Dankwoord	173
Bibliografie	175

Inleiding

‘Eenheid in verscheidenheid!’ is een wijdverbreid verlangen in onze samenleving, kerken en persoonlijke levens. Eenmaal geconfronteerd met de realiteit merken wij echter dat de toepassing van dit credo verre van eenvoudig is. De focus verschuift al snel naar vragen die we zo graag éérs beantwoord zouden zien, voordat we ons daadwerkelijk met elkaar verbinden: ‘Hoe kunnen we afbakenen *waarin* we één zijn? Waar leggen we precies de *grens* die écht niet mag worden gepasseerd? En bevinden we ons niet al gauw op een *hellend vlak*?’ Voordat we er erg in hebben, slaat de intentie om alle ruimte te geven aan Gods veelkleurigheid om in discussie en verwijt. Zo verdwijnt de wens dat die ander zich écht welkom weet in ons leven en onze kerk naar de achtergrond. Bereidwillige harten sluiten zich voor elkaar en ook voor Hém.

Polarisatie is overal

De polarisatie in onze tijd lijkt eindeloos. Denk aan verwijten in coronatijd, waarbij termen als ‘complotdenkers’, ‘wappies’, ‘vaccingelovigen’ en ‘angsthazen’ over en weer vliegen – ook onder christenen ... Of neem de politieke versnippering tot een steeds breder scala aan partijen, waarbij afsplitsingen inmiddels aan de orde van de dag zijn. Ook onderlinge beschuldigingen, over het slinks produceren of naïef volgen van ‘nepnieuws’, voeden wantrouwen en scheppen afstand. Om nog maar te zwijgen van uitgesproken oordelen over racisme, omgang met ethische dilemma’s en gapende kloven tussen oud en jong, rijk en arm, vrouw en man, homo en hetero. De gedachte dat we overal wat van moeten vinden, het opduiken van wéér een gevoelige discussie – op *social media* of in *real life* – vermoeit en verlamt ons. Hoe vinden we hierin, letterlijk in hemelsnaam, een uitweg?

Een verrassende ontmoeting als wegwijzer

Een eeuwenoude bijbelse geschiedenis wijst ons hierin een weg. De auteur Lucas, die naast zijn evangelie ook Handelingen schreef, neemt ons bij de hand. Zijn reconstructie van belangwekkende gebeurtenissen in zijn tijd roept herkenning op. Na de uitstorting van de heilige Geest in Handelingen 2 treffen we een kerk aan die mensen kan samenbinden op een nooit eerder vertoonde wijze, maar die óók ruzie maakt. Apostolische leiders inspireren én maken brokken. De keuze voor een veilige weg – om samen te klitten en het goede nieuws te bewaren in de ‘Jeruzalemse bubbel’ is invoelbaar. Intern schuurt het al genoeg. Totdat ... de heilige Geest anders besluit! In Handelingen 8 zien we hoe Hij leiders en volgelingen uit hun vertrouwde omgeving drijft. De Geest zoekt de grenzen niet alleen op, maar doorbreekt ze op een manier die grote beroering brengt in samenleving én kerk, in groepen én in persoonlijke levens.

Vanuit Handelingen 8:26-40 lopen we in dit boek samen op met Filippus. Nadat hij in Samaria massa's mensen heeft gezegend, spoort een engel hem aan tot het avontuur van zijn leven! Als de heilige Geest hem vervolgens leidt naar een stille woestijn, ontmoet hij hier, onder het oog van de Ene, een medereiziger. Deze ‘eunuch’ verschilt in werkelijk alles van Filippus: hij is een ‘buitenlander’; een man met een ingewikkelde seksuele status ten gevolge van genitale verminking en ook een topfunctionaris in eigen land, die in Israël echter met fronsende wenkbrauwen wordt begroet. De charismatische Filippus staat voor de uitdaging om aan te sluiten bij *zijn* levensreis en karakter. We gaan ontdekken dat hun korte vriendschap intenser, meer herstellend én vruchtvoller is dan zij ooit hadden kunnen dromen. Hun voorbeeld inspireert ons tot in de eenentwintigste eeuw om samen met hen én met Hem op te staan en hoopvol herstel te delen in een gebroken wereld!

Leeswijzer

Aan de hand van bovengenoemd verhaal bewandelen we samen met Filippus en de eunuch de weg die start bij het *verbinden*, leidt tot het

volgen van Jezus en uitmondt in het *vrucht dragen*. In elk van deze drie fasen passeren thema's die nog steeds uiterst actueel zijn.

In de eerste drie hoofdstukken van dit boek concentreren we ons op 'verbinden'. In hoofdstuk 1 ligt de focus op verbinding met Gods verrassende leiding, in hoofdstuk 2 op verbinding met medemensen uit diverse culturen en in hoofdstuk 3 bekijken we hoe we verbinding maken met degenen die verschillen in visie of leeftijd.

Het tweede deel, de hoofdstukken 4, 5 en 6, gaan over het 'volgen' van Jezus. In hoofdstuk 4 zien we dat het moed vraagt om Jezus te volgen, in hoofdstuk 5 dat het volgen van Jezus herstel brengt en in hoofdstuk 6 dat het leidt tot ontwapening in ons leven.

De laatste drie hoofdstukken bepalen ons bij 'vrucht dragen'. Hoofdstuk 7 daagt uit om ons over te geven aan de heilige Geest zodat zijn vrucht doorbreekt. Hoofdstuk 8 beschrijft hoe de Schepper door onze gebrokenheid heen vrucht verwezenlijkt. In het laatste hoofdstuk ontdekken we hoe we als kerk vrucht kunnen dragen, door een plaats te zijn van diversiteit, waar hoopvol herstel wordt ervaren.

De bijbelteksten in dit boek citeer ik uit de Nieuwe Bijbelvertaling (NBV). De vertaling van Handelingen 8:26-40 is van mijn eigen hand, maar wees gerust: mijn docent Grieks heeft het grondig gecheckt. Aan het einde van dit boek heb ik een beknopte literatuurlijst opgenomen voor wie zich verder wil verdiepen of benieuwd is uit welke bronnen ik heb geput.

Tijdens onze reis door dit boek passeren tal van voorbeelden en handvatten die ons helpen om de boodschap van 'verbinden', 'volgen' en 'vrucht dragen' toe te passen in ons dagelijks leven. Voordat we ieder hoofdstuk afsluiten met verwerkingsvragen (die je zowel persoonlijk als in groepen kunt behandelen), lees je een verhaal van een ervaringsdeskundige. Laat je daardoor extra bemoedigen en aanvuren om op te staan en uit te groeien tot een verbindende vruchtdrager!

Verbinden

Volgen

Vrucht dragen

Een engel van de Heer sprak tot Filippus: 'Sta op en ga tegen de middag de weg op, die van Jeruzalem afdaalt naar Gaza. Deze is verlaten.'

HANDELINGEN 8:26

I. Surprise, surprise!

VERBINDEN met Gods verrassende leiding

‘Theologie gaat niet alleen over het begrijpen van de wereld; het gaat over het herstellen van de wereld.’ (Miroslav Volf)

Met het scheppen van de mens naar zijn beeld, heeft God in ieder van ons ook een verlangen naar avontuur gelegd. We willen ontdekken, nieuwe werelden verkennen, verrast worden. De Bijbel is gevuld met getuigenissen van gewone vrouwen en mannen die buitengewone uitdagingen aangaan. Niet eens omdat ze God door en door kennen of omdat Hij hun levensroute gedetailleerd voorzegt en uitstippelt. Integendeel: als wij aardelingen ook maar een glimp ontwaren van de bovennatuurlijke Vader, als we ook maar iets proeven van de hemelse liefde van Jezus, als we ergens de wind van de goddelijke Geest ervaren, dan kan dát ons al volop in beweging zetten. Op wonderlijke wijze ontstaat er in de ontmoeting met onze Maker een dynamiek waarin de voorspelbaarheid afneemt naarmate de vertrouwelijkheid met Hem groeit. Tot onze eigen verwondering vinden we onszelf terug op plaatsen die wij nooit hadden verwacht en gekozen. En Hij geniet. Samen met ons.

Maar laten we eerlijk zijn: zo gaat het niet altijd in ons christenleven. Soms kan het er in de kerk zelfs behoorlijk voorspelbaar aan toe gaan. Je bezoekt de zondagse bijeenkomsten en na afloop drink je, al dan niet met genoeg, de typische kerkkoffie met je vaste clubje. Je draait jaar in, jaar uit mee met dezelfde groep of kring waarin je zingt, bidt en deelt met heel fijne mensen. Zo nu en dan volg je een aangeprezen cursus, waarvan wordt beloofd dat deze jouw leven zal veranderen. Natuurlijkerwijs omring je je bij deze activiteiten al snel met degenen die op jou lijken; die in eenzelfde levensfase verkeren of die standpunten huldigen die jij ook onderschrijft. Seizoen na

seizoen dompel je je zo onder in de veiligheid van het vertrouwde. Heerlijk, zo heeft Jezus het bedoeld en aan ons beloofd! Of ... toch niet? Zo nu en dan zingt de vraag rond in je hoofd en in je hart: 'Is dit het? Zou er niet méér zijn?'

De gelegenheid bij uitstek waarbij ik personen met verrassende verhalen ontmoet is 'Alpha', een basiscursus over het christelijk geloof. Als ergens de voorspelbaarheid wordt doorbroken, is het wel hier. Wanneer tijdens de cursusavonden uiteenlopende mensen en wereldbeelden met elkaar verbonden worden aan 'het verhaal van Jezus', gaat mijn hart harder kloppen. Nooit zal ik vergeten wat een cursist (die ik hier 'Giovanni' zal noemen) vol passie deelde over de verbazingwekkende leiding van Jezus die hij dat afgelopen weekend had ervaren. Terwijl Giovanni in beschonken toestand de weg terugvond naar zijn auto, ontwaarde hij in de verte enkele politieagenten. Met zijn strafblad in herinnering voelde hij weinig voor een hernieuwde ontmoeting, maar zonder auto zou hij niet thuiskomen. Geënthousiasmeerd door het Alpha-onderwijs besloot Giovanni te bidden om een uitweg. 'Die popo's hadden niets door man, toen ik langs ze liep. Die Jezus heeft mij gewoon voorbij hun gebracht en ik reed met de auto terug naar mijn osso!' zo getuigde hij vol vuur. Als Alphaleiders keken we elkaar enigszins ongemakkelijk aan, terwijl de vragen bij ieder van ons intern rond zoemden: 'Kan de heilige Geest leiden via wegen die moreel gezien op z'n minst discutabel zijn? Probeerde Giovanni Hem voor zijn karretje te spannen? Óf had hij juist een authentieke liefdevolle genadige ervaring opgedaan met de Beschermers die hij beetje bij beetje begon te vertrouwen?' Het oordeel hierover behoorde niet aan ons als leiders, vonden we, en dus besloten we om vooral verder mee op te lopen. Met Jezus, met de Alphagroep, met Giovanni, met elkaar. *God works in mysterious ways!* Ben je klaar om méér van de Verrasser te ontdekken?

Wonderlijke wandelingen in Handelingen

Lucas beschrijft in zijn tweedelige verslag (in zowel het evangelie Lucas als het boek Handelingen) het samen oplopen van Geest en mens. Waar Hij waait, laait het vuur op en vinden er wonderlijke

wendingen plaats. In individuen én gemeenschappen. In ziel én lichaam. Op immaterieel én materieel gebied. In Handelingen 2 ontmoeten we een begeesterde, verbindende kerk die bruist in vele opzichten. Wonderen en buitengewone tekenen behoren hier tot de dagelijkse gang van zaken. Het geloofsonderwijs verandert levens tot in de diepste laag van de ziel. Hier oefent men onderling hemelse solidariteit door samen te leven en te delen. Het vieren van doop en avondmaal bepaalt hen dag aan dag bij de Bron van genade. Dit is een gemeenschap van leerlingen van Jezus die weliswaar niet perfect, maar wel écht is.

Beschreven wordt hoe deze volgelingen leven in ‘een geest van eenvoud en vol vreugde’. Wij denken bij ‘eenvoudige mensen’ vaak automatisch aan ‘simpele zielen’. Maar dat is niet wat deze groep kenmerkt. Er heerst aanstekelijke vreugde, doordat deze mensen éénvoudig zijn in plaats van *meervoudig*. Als je ‘meervoudig’ leeft, draag je op diverse plekken verschillende maskers. Bijvoorbeeld: als vriendin ben je altijd vrolijk, in de rol van echtgenote structureel bot en op je werk loop je er de kantjes af. Of: op het zaterdagse voetbalveld rolt de grofste taal over je tong, vergezeld door woeste tackles op kniehoogte, terwijl je op zondag vol passie een gebedsbediening vervult in het *ministry team*. Overall zien mensen andere kanten van je persoon, maar jou écht kennen doen ze niet. Niet voor niets gaat het Griekse woord voor ‘hypocrisie’ terug op ‘het spelen van toneel’. Ook in bijbelse tijden verlangde men naar authenticiteit en viel je met ‘toneelspel’ uiteindelijk door de mand: gemaskerd leven wordt vroeg of laat ont-maskerd. Geen wonder dat zich dagelijks nieuwe leerlingen aansluiten bij deze ‘eenvoudige club’. De integere gemeenschap die we ontmoeten in Handelingen verschuilt zich niet, maar staat – mét Jezus – op en verkrijgt de gunst van het hele volk. Een dergelijke revolutie van liefde was niet eerder vertoond!

Bewegen buiten de bubbel

Zoals dat vaak gaat op comfortabele warme plekken, sluiten zich ook in deze inspirerende Jeruzalemse ‘start-upkerk’ al snel de rijen. Waar aanvankelijk een gezonde balans zichtbaar is tussen *boven*,